

Pestprotocol van de Prinses Margrietschool (*school voor basisonderwijs*)

Pesten en agressie op school: Hoe gaan wij er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Algemene voorwaarden

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Met behulp van de Kanjertraining die wij op school hebben wordt het pesten aangepakt.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten en ouders (in samenwerking met elkaar) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. De school moet beschikken over een uniforme aanpak
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is het nodig een vertrouwenspersoon in te schakelen. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren
- Op iedere school is een interne vertrouwenspersoon aangesteld. zie voor namen en adressen onze jaarlijkse kalender.

• Hoe willen wij met pesten omgaan op de Prinses Margrietschool?

Op school werken we met de Kanjertraining. Leerkrachten van onze school volgen elk jaar een training en zijn gecertificeerd. In alle groepen worden Kanjerlessen gegeven.

Daarnaast hebben we schoolregels die regelmatig in de groepen worden besproken en aan het begin *van* het schooljaar worden er groepsregels vastgesteld.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, omgaan met verschillen, rollen in een groep, aanpak van ruzies, etc. komen regelmatig in de klas aan de orde. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende (samen)werkvormen als kringgesprekken, het voorlezen of vertellen van verhalen, rollenspelen en andere spelvormen.

Het voorbeeld van de leerkrachten en thuis van de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Wij volgen de leerlingen in hun ontwikkeling door ze regelmatig (3x per jaar) te bespreken met de intern begeleider van de school. Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is de 'Kanjermethode'. Op de Prinses Margrietschool wordt deze methode in alle groepen gebruikt. Bij het niet goed naleven van de schoolregels wordt een registratie bijgehouden (de pestmap).

Bij het oplossen van conflicten gaan we uit van de "win-win" oplossingen. Deze vorm van werken geeft aan dat we allemaal verschillend (mogen) zijn. Conflicten horen erbij en geven je de mogelijkheid om je verder te ontwikkelen. Dit betekent dat wij de kinderen de kans geven zelf hun conflicten op te lossen. De leerkracht neemt een neutrale, leidende positie in. De oplossing van het conflict moet in redelijke mate tegemoet komen aan de wensen van alle betrokkenen. Als de oplossing voor beiden goed is spreken we van een "win-win" situatie. Aanvullend maken we hierbij gebruik van contracten die we met de kinderen sluiten. De leerlingen geven hierbij zelf aan wat het probleem is, waarom ze bepaald gedrag vertonen, wat ze gaan doen om het op te lossen en welke sanctie volgt als ze zich niet aan de afspraak houden. Een groot voordeel van deze aanpak is dat de kinderen eigenaar van hun probleem zijn én blijven.

Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij de nadruk wordt gelegd op "goed gedaan" en het geven van complimentjes.

Uitgangspunten:

1. Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen dit al bij: "Als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen". Dit wordt niet gezien als klikken. Melden is geen klikken!
2. Tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om herhaaldelijk pesten of agressief gedrag (bij de leerkracht) aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
3. Derde stelregel is samenwerken zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen!
Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten en directie hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Schoolregels van "de Prinses Margrietschool"

Binnen de school hanteren wij de regels die horen bij de Kanjertraining:

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. We lachen elkaar niet uit
4. Je speelt niet de baas
5. Niemand is zielig

De omgangsregels zijn nodig zodat kinderen, leerkrachten en ouders zich prettig en veilig voelen:

- "We kijken elkaar aan als we met elkaar praten."
- "Je luistert, je doet wat moet: goed!"
- "We spreken rustig en vriendelijk met elkaar."

- "Helpen is oké, bemoeien: nee!"
- "Even wachten....."

3-Staps Aanpak:

Wanneer de leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten:

Stap 1

Proberen zij én wij er eerst zelf (en samen) uit te komen door "hou er mee op" of "ik vind dit niet leuk" te zeggen. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uit komt kan hij/zij er voor kiezen het probleem te negeren. Helpt dit niet of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de meester of juf voorgelegd of wordt andere hulp ingeroepen. De leerkracht gaat hier *direct* op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen (bijv. na schooltijd).

Stap 2

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen ("win-win methode") en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen er sancties.

Stap 3

Bij herhaaldelijk(e) ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De aanpakfases treden in werking (zie bij consequenties). Ook wordt de toedracht van het voorval, met namen van pester, gepeste en eventuele meelopers in de pestmap genoteerd. Er is per locatie een pestmap aanwezig. Bij de derde melding in de map moeten de ouders op de hoogte worden gebracht van het ruzie/pestgedrag. Afhankelijk van de ernst van de situatie meldt de leerkracht bij het eerste of tweede incident. Ook de ouders van het gepeste kind worden geïnformeerd. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Een kort verslag van dit gesprek met de gemaakte afspraken komt in het leerlingvolgsysteem te staan van het betreffende kind. Ook de ouders ontvangen een afschrift van dit verslag.

Consequenties:

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste medeleerlingen komen het bij hem/haar melden) en vervolgens leveren stap 1 tot en met stap 3 geen positief resultaat op voor de gepeste. De leerkracht neemt dan duidelijk stelling omdat wij pesten niet tolereren en gaat over tot de 5 stappen uit de vervolgfase. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering toont in zijn/haar gedrag zal minimaal 1 en maximaal alle fases doorlopen worden.

Fase 1

- Eén of meerdere pauzes binnen blijven, op de denkplek in groep 1/ 2.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een opstel over de toedracht van zijn/haar rol in het pestprobleem
- Pedagogisch gesprek: bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aan doet
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. Dit doen we volgens een contract "aanpak van gedrag"
- Een gesprek met de ouders naar aanleiding van *het pesten*.
- Een evaluatiegesprek met de ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek

Fase 2

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties en eerdere gesprekken met ouders op niets uitgelopen zijn. De medewerking van de ouders wordt *nadrukkelijk* gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de pestmap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Een optie is om de leerling een sociale vaardigheidstraining te laten volgen.
- Naast de leerkracht is ook de intern begeleider of een directielid bij het gesprek aanwezig.

- Van het gesprek wordt een verslag gemaakt door de leerkracht en in het leerling-dossier gedaan.

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de OnderwijsAdviesdienst, de schoolarts van de GGD of maatschappelijk werk.
- De intern begeleider / directie blijft betrokken en coördineert

Fase 4

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Eventueel wordt door een tijdelijke schorsing uit de klas gekozen. De leerling is dan wel op school, maakt werk maar zit in een andere ruimte waar hij/zij onder toezicht werkt. De leerling heeft geen (buiten)speelpauze en kan ook niet overblijven. Er wordt wel gelegenheid geboden iets te eten of te drinken tijdens de ochtend.

Fase 5

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

- De directie neemt contact op met het bestuur van Unicoz *en volgt het protocol van Unicoz.*

De begeleiding

De begeleiding geven we op de "Prinses Margrietschool" via een drie-sporen beleid:

- begeleiding van de gepeste leerling
- begeleiding van de pester
- begeleiding van de andere kinderen van de groep

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten

- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Geprobeerd wordt de gepeste leerling in te laten zien dat je op een ander manier kunt reageren (Kanjertraining)
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen (Kanjertraining)
- De gepeste leerling in laten zien waarom een kind pest
- De leerling mag zelf meedenken over een mogelijke oplossing.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling
- De leerling niet over-beschermen; hiermee wordt de leerling juist in een uitzonderingspositie geplaatst waardoor het pesten zelfs kan toenemen
- In overleg met de intern begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, OnderwijsAdviesdienst, schoolmaatschappelijk werk

Begeleiding van de pester:

- Praten, zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- Contract afsluiten waarin de pester aangeeft hoe hij/zij het gedrag wil veranderen
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Positieve kanten van de pester laten zien
- Straffen als de pester pest, belonen als de pester zich aan de regels houdt
- De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren

- Contact tussen ouders en de school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, de baas willen zijn (macht), voortdurende competitie aangaan, in een niet passende rol worden gedrukt)
- In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk.

Begeleiding van de andere kinderen van de groep:

- De kinderen middels Kanjertraining bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag (meelopers/zwijgers gedrag laten zien)
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen
- De sterke kanten van de gepeste leerling en van de pester benadrukken
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buiten speelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)
- De kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep
- Herhalen van de school- en groepsregels
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn

Met dit pestprotocol willen alle betrokkenen bij de "Prinses Margrietschool" laten zien dat:

- Alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- We door regels en afspraken zichtbaar te maken, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voor doen, elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken
- We door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, alle kinderen in de gelegenheid stellen om met plezier naar school te gaan!

Dit protocol wordt onderschreven door leerkrachten, vertegenwoordigers van de ouders uit de medezeggenschapsraad en de directie.